

Inuttituk UKâlalluta, Ilinniatitsiluta, InosiKalluta!

Januar 2021-imit 2026-imit

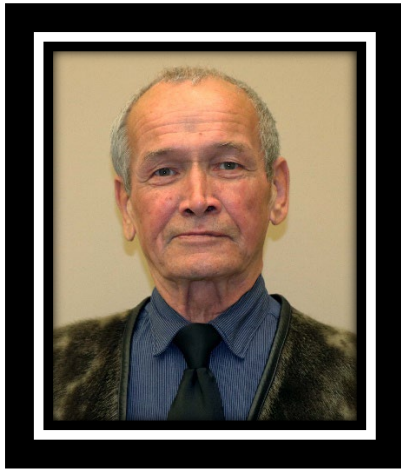
SakKititsijut:

SuliaKapvinga UKausiligijet, IlukKusiligijet Niuggutuligijellu

Pitangit

UKausingit AngajukKângata UKausiligijet, IlukKusiligijet Niuggutuligijellu	3
UKautaugumajut.....	4
AngajukKaunet Naillititsimajangit.....	5
SuliaKapvimi Aulataugusingit.....	6
SuliaKapvinga UKausiligijet, IlukKusiligijet Niuggutuligijellu	6
UKausiliginnimi Pivalliagutingit.....	7
Pigiasiutigijausimajut.....	9
UKauset kamagijaugusingit.....	11
Tugâgutik.....	14
Pivalliagutet.....	Error! Bookmark not defined.
Pivalliagutet Pannaigutingit	16

UKausingit AngajukKângata UKausiligijet, IlukKusiligijet Niuggutuligijellu

PijugiutiKallagikKunga sakKititsigiamik UKausiliginnimut Suliatsanik Tugâgutuilinnik kavamattinut Ikajuttaugutilinnulu. Suliangusimatillugit suliaKattiulautsimajunut, Kaujisautinit, katimannimit, ilauKatausimajunnulu UKausiligijet katimattisimmata November 2019-ami kiujaugunnatitautluta taitsumani, Kaujigatsanik isumagijaujunillu SuliaKapvinganut IlukKusiligijet sakKititsigiamik atullagigajattunik tukitâttausimatsiatunillu suliangugajattunik.

UKâlausivut ikKanallagittuk kinaunittinut, Inonittinullu. SuliaKattiutluta sivulliujsimavugut uKâlausittinik asiuttailititsigasuamut, sakKitivallialugu, saputsisiallugulu. PigiasilaukKugut tautsetlugu taijaugusinganik suliaKapvitinnik omangat IlikKusiligijet, Pinguatuligijet Niuggutuligijellu omungangâk **UKausiligijet, IlukKusiligijet Niuggutuligijellu**. SuliaKattivut tugâgutiKatsiatut uKâlausittinik asiuttailititsigiamutuinnaungituk atullagittitauninganoluak.

KittaingautiKavunga suliaigijattinik mânnamunut nigiuinniKatsiatlungalu Kanuk pitsialânnitinnik tugâgutiKatsialuta pannaisimatsialutalu suliatsatinnik. PannaigutiKannik tugâgutiKatsianinga, Kanutsiak kamagijaunitsanginnik, ikajotiKanninginnilu kamatsiagutiKajuk âkKegunnasongugiamik tautsikallasongunnimik Kangatuinnak. Pâginangitigut tapvani takutsaugunnatut tautsiluatsialâningit iliukKajavut piulitsigasuannitinni uKâlausittinik tamannalu tugâgutivut SuliaKapvitinituinnaungituk ilonnâtigullu kavamatta.

Nakummek

Jim Lyall

AngajukKânga UKausiligijet, IlukKusiligijet Niuggutuligijellu

UKautaugumajut

Nakummegumajavut Ikajuttaugutilivut uKautjigiagunnalaummata jâriulauttuni uKautjigiagutigilauttanginnilu 2019-ami UKâlausittinik katimautiKagatta. Ikajosigigunnalauttasi ilungittotiKannisillu uKâlausittinik uimanautitsaKattilaukKatigut katsungainniKattitlulalu suliaKatsiagasuannimik asiuttailititsinimmik, saputsinimmik, sakKititsivallianimmilu Inuttitut uKâlannimik. IlungittotiKatsuvugut suliaKatsuanginnatlulalu Ikajuttaugutilet isumagitlugit. UKautigumajavut sulijutsaniKannimik sivulligilauttavutta suliaigitsiamagisimajanginnilu uKâlausinik asiuttailititsinimmi. UKâlausivulli mânnaluatsiak ulugiannatumejuk, attuniKasimajut makua uKumaittumesimaningit ilinniaviliasimatlutik aullatitauKattalauttut Kallunât piusinginnik atungâttitaugasuatlutillu. NukKaniangilagut ikajutsigasuannimik âkKiumigasuanninginni piusiugunnatullu ikajosiulluni atuKattanitsaunivut uKâlausittinik ulugiannatummattitailillugillu inuit pigasuaninginni ilinnianinginnilu uKâlagunnangiagit Inuttitut.

Ilonnainut suliaKaKatittinut Nunatsiavut kavamangani Federaletlu kavamangani, ânanautsaniKavugut ikajunnisinnik kajusiutjinimmilu suliaigijattinik. Ikajuttivuttinut ilonnainullu suliaKapvinut ikajuttigisimajavut uKâlausittinik kamannitinni, ânanautsavugut Kaujimausitsinik pigumannisinnilu suliaKaKatigennimik pitsiatunik Kaujisimajatsinillu. NigiunniKatsiaKugut tallimanik jârinik tamatsuminga pannaigutigijattinik ilagiagutigigajattatinnilu âkKitaumaligetuit sivullivinittinut tungavigillugit.

Nakummek!

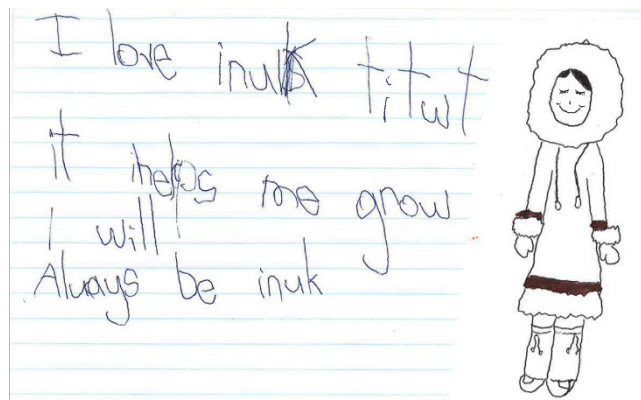

AngajukKaunet Naillitigiasimajangit

Inuttitut ikKanallagittuk Kaujimajaugusigitlugu Inonnivut. AtagutauKattatuk Inunnut ullumi Kângisimajunut atullagitlunilu ilungittotigitlugu sivunnittinut. Jâriusimajuni Nunatsiavut kavamanga Labradorimilu Inuit katutjiKattigenningit, sivulliutijausimaninga UKâlausik sivulliutijautsainnatuk Inunnut. SuliaKasimanninginnut, tapvani 2021-imit 2026-imit Inuttitut UKâlalluta, Ilinniatitsiluta, InosiKalluta! Nunatsiavut UKâlausittinut Suliagijaugunnatittauluttuk. Suliangutluni sivuppiatitaumajuk katitsutautlunilu Nunatsiavummi inungita, inunginnulu.

Tâna sulianguniattuk sivuppiatitsiutigijavut takukKogutimik, tugâgutimik illigijattinik, katiutitlugit pingasut pivalligutet allatausimajut 2019-ami UKausiliginnimik katimammata, pivitsaKattisijuk sivulliujiagamik suliatsanik kenaujatsanillu UKausiliginnimi nâmmasiattilugit jârini akuniusigijanginnik suliangugiamut uKautausimajuillu katitsutautlutik Nunatsiavut kavamanganit ikajuttiliginnulu. Tamanna suliatsak atullagilâttuk pigumagiattilugit ikajuttaugutilet suliaKapvitinnilu pivalligutigillugit Inuttitut uKâlagunnanik Nunatsiavummi ungatânillu.

Malillugu tallimanik jârinik pannaigutik, pijagegasualâttavut tugâgutet asiuttaillititsinimmik, sakKititsivalliagutiKannimik, saputsinimmilu Nunatsiavummi Inuttitonnik. SuliaKaKattiKatsialuta nunalinnik, asinginnilu suliaKapvinik Nunatsiavut kavamanganettunik asinginnilu Inuit nunanginnetunik atutsianiKajunik atugunnatattinik, nigutsiagivugut pivalliagasuannimik uKâlausittinik nâmmanâtsiatillugu tugâgutivut. “2026-imi, unutsiumisimajutsat Nunatsiavut ikajuttaugutilingit uKâlagunnasiagiangit pigianningani, Kikkangani, pigunnalagininginnut Inuttitut uKâlagiamut. Itluanisagijatsangit uppigusunniKallutillu uKâlagiamut Inuttitut angiggami, anegalanninginni, katingautinniginni, pigalautinninginnilu silatimini. Tamakkua tallimat jâret pijagettuapata 2026-imi, atulâttavut Kaujisagutigisimajavut UKausiligijet katimatsuanitsanginnik pannaigutiKagiamut kingulliginnik tallimanik jârinik suliagijatsatinnik sakKiumitigiallalugu uKâlausivut.

SuliaKapvimi Aulataugusingit

Pigianningani SuliaKapvinga UKausiligijet, IlukKusiligijet, Niuggutuligijellu ulluKattitaujuk sakKititauningani Torngâsok IlukKusiligijet (Torngâsok) iniKatluni Labrador Inuit katitjuKatigenganut (LIA) 1978-imi. Torngâsok sakKititaumalauttuk "sakKititsivallianimmik, saputsinimmik, asiuttailititsinimmik, piguvalliatitauninganullu ilukKuset, uKâlauset, piusituKaliginningitalu Labradorimi Inungit". Nunatsiavut kavamanga pigiasijaummat, Torngâsok âkKigiattaullauttuk SuliaKapvimut IlukKusiligijet, Niuggutuligijet, Pinguatuligijinnulu. Ukiatsâmi 2019-ami angittaunikkut âkKigiattauninga SuliaKapvimi Aulataugusingagut SuliaKapvimik tautselauttut atinganik UKausiligijet, IlukKusiligijet Niuggutuligijellu takutsaugasuamut Nunatsiavut kavamanga kajusiutiKanniminik uKâlausittinik. Ullumi tilijaugutingit suliaKapviup allataumajuk Nunatsiavut kavamangata SuliaKapvimi Aulataugusingani (Inuit maligatsangani âkKigiataumatluni 2019-ami).

Allataumaninga SuliaKapvimi Aulataugusingani, suliaKapiup ilautitsivut ukuninga:

- a) ÂkKisuinnimik aulatsinimmilu ilukKusiliginnik uKâlausiliginnilu Inuit, Nunatsiavullu kavamanga, ilautitsilutik, maligatsanik, suliaKapiup kiggatuttauKattatuillu asiuttailititsinimmi, atunnimi, âkKisuinnimilu Inuttitottunik;
- b) kamatsiagialet nâmmatunik allasângutitsijiKagiamik ilonnainut inunnut pitjutilinnik Nunatsiavut kavamangata suliaKapiup kiggatuttauKattatunik;
- c) kamagialet aulatsilutillu Illusuap IlukKusiligijet SuliaKapvinganik;
- d) ÂkKisuigiallet aulatsilutillu maligatsanik, suliaKapiup kiggatuttauKattatunik kamatsialutik Nunatsiavut kavamanga malitsiamangât kamagialimminik asiuttailititsinimmik, saputsinimmik, aulatsinimmilu itsasuanitanginnik Nunatsiavummi; ammalu
- e) Aulatsiagialet Nunatsiavut kavamangata maligatsanginnik, suliaKapiup kiggatuttauKattatunillu kamagijauninginni niuggutuliginnik.

SuliaKapvinga UKausiligijet, IlukKusiligijet Niuggutuligijellu

SuliaKapvinga UKausiligijet, IlukKusiligijet Niuggutuligijellu (UIN) suliaKaKattatut niuggutuliginnimi ilukKusiliginnimi Itsasuanitaliginnimilu. SuliaKattiKavugut Nainimi, Hopedalimi, Makkovimmi, KipukKami Happy Valley-Goose Bay-milu. SuliaKapvik suliaKattilik 17-anik, tamaginnik suliaKainnatunik ikajotinillu aulatsijinik ilautitsilutik AngajukKâp tullinganettumik, AngajukKâmillu 82%-itut ikajuttaugutilinnik suliaKattiKatlutik.

SuliaKapvik aulataujuk SuliaKapvet Aulataugusingitigut, Labradorimi Inuit Maligatsasuangatigut Labradorimilu Inuit Nunamik Satusainikkut AngiKatigegutingagut, ilonnatik pivitsaKammata uKâlausittinik.

SuliaKapvinga ilukKusiliginnimik kamagigiaKatlugu ilingattisijut uKausiliginnimik tapvani. Tâna suliaKapvik suliaKattiKajuk Nainimi, Hopedalimi Makkovimmilu katitlugit 11-inik suliaKajunik sakKititsivallianimmik asiuttailititsinimmilu uKâlausittinik ilukKusittinillu

Nunatsiavummi. SuliaKapvik ilukKusiliginnimik suliatialik kamatsiagamik ilukKuset uKâlausinnilu ataKatigetsiatillugik. Kaujimajugut uKâlausik ilinniatauninga piunitsausok nunamenimmi, piusituKattigut ilinniagusingillu. Unani mânnaujuk suliaKattivut.

UKausiliginnimi Pivalligutingit

UKâlausivut sakKitivalliatitaugialik atullagillunilu Nunatsiavummi, 5-nik jârinik UKauset kamagijauningita Pivalligutitsanik sakKititaumajuk Nunatsiavut Inunginnut.

Tusugijavut UKausiliginnitinni PivalligutiKagamik tugâgutikallagittumik sakKitivallianimmik

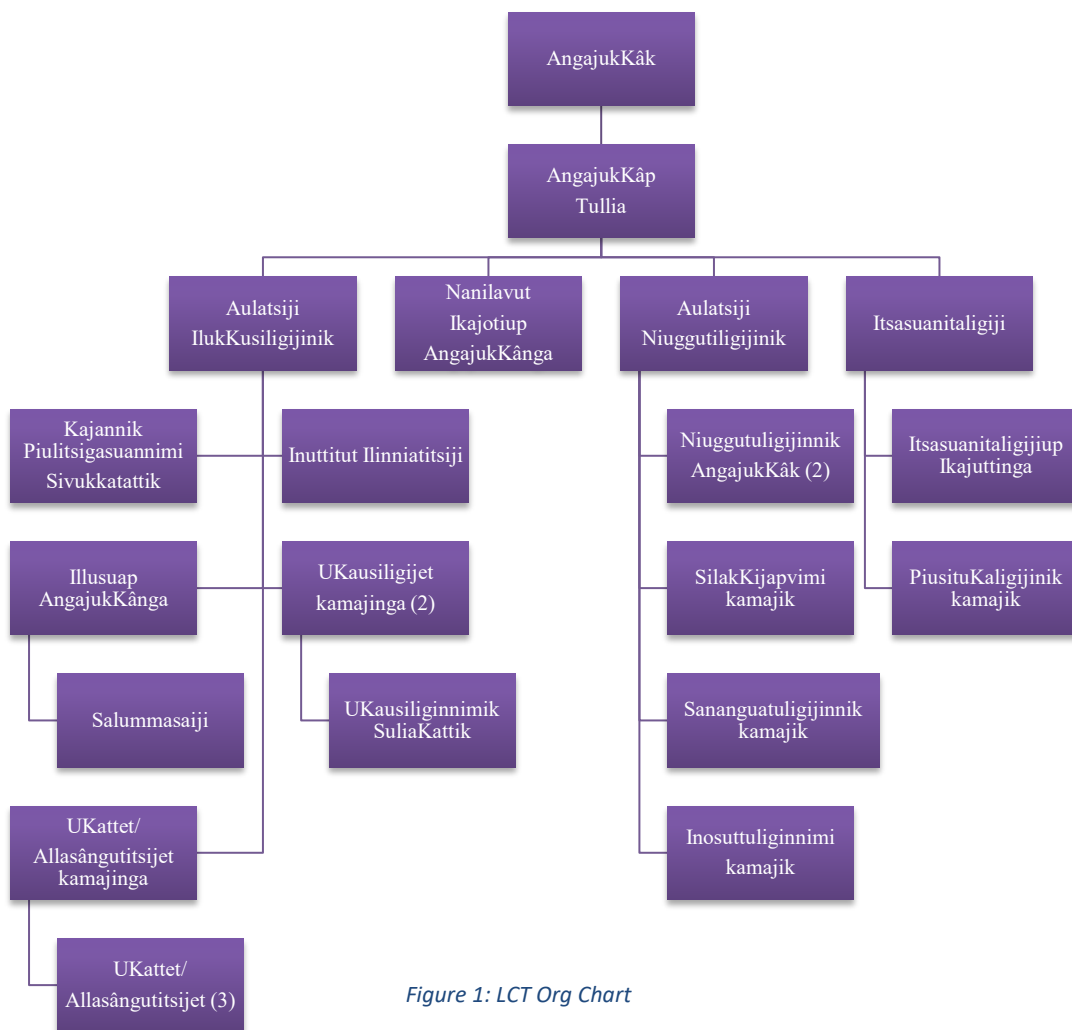

Figure 1: LCT Org Chart

songutiumillugulu Nunatsiavummi Inuttitonnik. SakKititsiluta ikajutsigasuattunik pikKujitsiatunillu atunnimik Inuttitut uKausinginnik angiggani, ilinniavini, nunalinnilu. Ikajuniattavut pitaKattisitsialuta ajunnamagittunik, atullagittunik uKausiliginnimi atugatsanik ilonnaini jârilinni puttuniKajunillu.

Nunatsiavut UKausiliginnimi Pivalligutingit allaKutik suliangusimatluni unuttunut UKausiligijinut jâriusimalittuni. Atjigengitunut suliaKatsuaKatigesimajunut, pigiasiKatiKatlutik

Labrador Inuit katutjiKatigenninginnut mânnalu Nunatsiavut kavamagata suliaKatinginnut asiuttailititsigasuanimi katimattisiKattatlutik PivalliagutiKatlutillu, sakKititsigunnaKugut tâtsuminga Nunatsiavut UKausiliginnimi Pivalliagutinginnik. Kimiggukatatluta katiutitlugillu suliangulautsimajut Kinijannikullu nutânik uKausinik sakKititsinikkut tunitjigunnaKugut tâtsuminga songuniKajumik pivalliagutitsanik uKauset asiuttailitigasuanimi sakKitivalliagasuanimilu.

Mânaunitsaulauttuk UKausiliginnimi katimannivinivuttinit katingautilauttut Nainimi, Novembara 2019-ami. 60-nik ilauKataulauttuni, ilautitsilauttut inosuttunik, nunalinnik, inutuKannik, uKausiligijinik uKausinik suliaKattinillu Nunatsiavummiut uKâlaKatigegunnalauttut ikKanattunik uKautaujutsanik pitjutilinnik uKausiliginnimik sakKititsinimilu UKausiliginnimi Pivalliagutitsamik. katimannigilauttangit âkKigiattaumalauttut 5-nik pitjutauluattunik:

1. InutuKait;
2. Inosuttuit;
3. UKauset, IlukKuset Inosellu;
4. Ilinniatitaunimmik ilinniatuliginnimilu;
5. Maligatsait Maligatsaliunnellu.

InutuKannik Inosuttunillu pitjutilinnik kamajet sakKititaulauttut piluattuilu apitsotigijaumajut uKâlaulauttut, tamakkua uKâlaKatigenet sakKititsilagilauttut pikKujatsanik. Kimiggutauningit apitsotigijaumajut pijagettaulauttut kiujaugusiusimajut ununningit ikajutsimagilauttut âkKegiannimi tâtsuminga pivalliagutimmik. Ilangita pingasuit pitjutaulauttunik takujatsaliuttuKasimalaukKut uKâlaunauniatluni pijagettaumatlutik apitsotaugutet tunijausimalauttut Kaujitsiagasuamut âkKegiannimi pivalliagutimik.

Unuttugalailli pikKujaliangulauttut suliaKapvitinnut kamagijausongujut, pikKujaliaKalaumitlunilu ilinniatuliginnimik. Ilinniatuliginnik sulijagijauKattangituk

SuliaKapvimi UKausiliginnimi, IlukKusiliginnimi, Niuggutuliginnimilu, taimaimmat uKâlaKatiKagunnalauttut ilinniatuligijinik, nukKaniaganilu. SuliaKapvinga Ilinniatuliginnimi ilinniavinillu aulatsijet ikajugumatsiajut pigunnausimmitullu pigasuaniattut. UKautausimanningagut pivalliagutik sakKisimangituk taitsumani katimannimit kisiani, sakKititaugunnasimajuk suliangusimajunit taimanganit ulluminut ukuatigut:

- Asiuttailillugit UKâlausivut Pivalliagutikkut Tigusigiallatauningagut June 2015-ami.
- UKausiligijet KaujisautiKalauttut uKauset piusinginnik isumagijausimajunnilu Nain-imi Nunatsiavut 2009-ami.
- Sivuppialautta - Inuttituk UKausinik katimautiKannik 2008-ami
- Kanuilingatsiamangât UKauset Labradorimi UKausellu sakKiumitsigiamut PivalliagutiKannik 2005-imi
- PikKujaliangusimajut katimaninginni UKausiliginnimi Nain-imi Mertz 29-amit, 31-amut, 2001-imi

Kaujisauttet katitsutaumajut:

- Kaujisannik Maorit UKausingita Pivalliagutinginnik
- Atutsiatunik Pigumaningit, Iqaluit Nunavummi
- Mohawk (Allait) UKausiliginnimi sakKiumitsigasuannimi atujauKattatuit

Mânnali takutigunnatasi pivalliagutittinik tugâgutigigumajattinillu tallimanik jârini pigiasiutigillugit pigiasiutigijausimajut.

Pigiasiutigijausimajut

Pigiasiutigijausimajut Labradorimi Inuit Maligatsasuangani tasiullagittuk suliagijanginnik IlukKusiliginnimi SuliaKapvingani uKausiliginnimi. Maligaluatluta pivalliagutaugunnatut pigunnausittituk, una Pigiasiutigijausimajuk atullagittuk ilingatsianikkut uKausiliginnimi:

Pigiannisiutingit

Pigiannisiutingit Labradorimi Inuit Maligatsasuangani atsugotiKatsujuk suliangujunik IlukKusiligijet pitjutigillugu uKausiliginnik. Maligaluatlugit ilonnatik pikKujauguset pitsiagasuannikut, makua Pigiannisiutingit atullagittut pikKujauset ilingattillugu uKausiliginnik:

Ilanga 1.1 Labrador Inuit Maligatsasuanga

1.1.1 Tamakkua allatausimajaliat, ilautillugu tukisititsiutet nalunaigutellu, ilonnatik âkKigiattausimajut tapvani allaKutimmi, tukisititsiutingit nalunaigutimmejullonet, Labrador Inuit Maligatsasuagivauk.

Labrador Inuit Maligatsasuanga Nalunaitsiavuk Kanuttogutinginnik Inuit

1.1.2 Inuit Labradorimiut Kanuttogutigijangit Labradorimi Inuit Maligatsasuangani pitsatuniKattitsiniakKuk ilonnainik Labradorimi Inuit kamagigialinginnik, inogusinnik, piusituKannik kenaujaliugasuallutillu katutjiKatigennigalannik sakKititaumajunik pitsatuniKattitaujullonet Labrador Inuit Maligatsasuangani.

Pigiasititsisimajuit Malittaugialinnik tâsumona Labrador Inuit Maligatsasuangagut.

1.1.3 Labrador Inuit Maligatsasuanga Labradorimilu Inuit kamajingit, inogusinnik, piusituKannik kenaujaliugasuallutillu katutjiKatigennigalait sakKititaumajuit pitsatuniKattitauullutillu Labrador Inuit Maligatsasuanginni pigiasittitaumavut isumagillugit makua maligiallugit tugâgutingit:

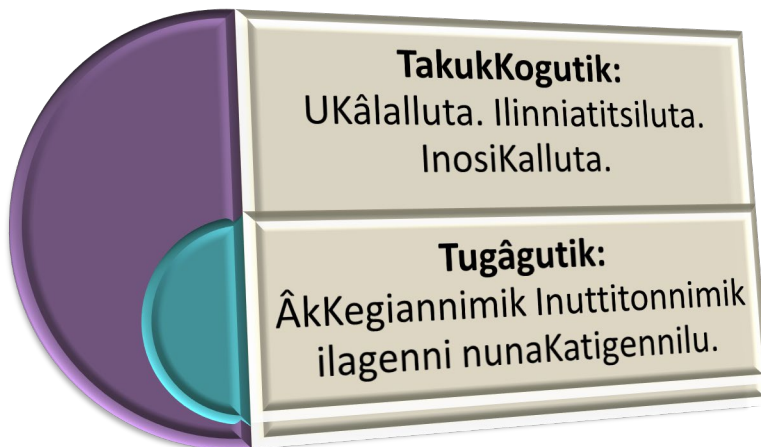
- (a) mânnamut sakKijâningit Inuit Labradorimiut atjiugatik Inollutik killigiutiKatsialutik ilagenniminik, tâtsumingatsainak uKausiKallutik, atjigettumik inogusiKallutik, piusiKallutik, uppigusiutiKallutik, pimmagittumik ilinganiKanninga uvagullu kamaKatigelluta taimangasuanit nunanik atuttauKattajunik, atjigettumik piusiKaKattasimallutik, namminiKallutillu inogusinnik, piusituKannik kenaujaliugasuallutillu katutjiKatigennigalakkut;
- (b) atummagigiaKanninga saputsisiutitsait piusitivalligasuallugillu Labradorimi Inuit nunalituKaullutik pivitsagigialingit, ilautillugu pivitsait atullagigiamik uKausituKammik, piusituKamik, nunanik piKutigijanginnilu, pivitsaKallagigiangillu namminik kavamaKagiamut;
- (c) ilitatsisiallutik taimangasuanit uKausituKanganik Inuit Labradorimiut pivitsaKagiaKanningillu atunit Labradorimi Inuit atugiamik Inuttitut uKausimik pigumausimmitut nunalellu inogusinginni atugunnalugillu sunait tautsiutillugit namminillu kenaujaliugutilinni, kinatuinnailu Labradorimi Inuk ilinniatsisongugiaKavuk inuttutut sugusinnik Inuit PiusituKannilu Inogusinginnilu sivulitsiagasuallugillu tatiKanninginnik Labrador Inuit piusituKanginnik inogusigijanginnilu;
- (d) pikKujaugusittut tâkkua maligatsangit pikKujatsangillu Labradorimi Inuit kiggatuttingita, kenaujaliugasuallutik katutjiKatigennigit âkKisuttaugiaKavut

tukisinatsiatillugit ilonnainut Labradorimiunut allasimallutillu Kallunâut Inuttitullu;

SuliaKapvet aulataugusingit, Pigiannisiutingit Maligatsasuamettut, Maligatsasuak, Nunamik Satusainnikut AngiKatigegutingalu pitaKattisijut maligatsanginnik SuliaKattet suliaKaninginni unuttunik pivitsaKatsialagittut pitjutigillugu uKauset tugâgutigitsialugit suliaKannitinni. Ilonnatik allaKutet tungaviullagittut sakKititsigasuanitinni pivalliagutittinik tukisititsiutigasualittavut takilligiallugu.

UKausiliginnimi Pivalliagutingit

Mânnali kamaluagasuattugut pingasunik atullagittunik ikajotiniq pivalliagutingita sakKititsiutigijanginni: tunitjuset, nutângutitsinik, pikatausellu. TukisititsiniakKugut atullagittunik tugâgutiniq, Kanullu piniammangâta ikajotellu pigumajavut ilonnaini. ÂkKisuttauningit tamakkua uKautausimajut sivullimi katitsutaumajut katimanniusimajunit, Kaujitsiutinit, Kaujisannikut katimatsuatainnalauttunillu. TakukKogutigijavut tugâgutivullu sakKititaumajut suliangusimalautsimajunit Ikajuttaugutilinnit. Piuligumalauttavut atullagiuginnamata ullumiluatsiak.

SuliaKannitinni pimmagittumik kavamattigut uKausimik, pigasuaniammijugut asittinik suliaKattiKalluta suliaKatinginnik Inuit Tapiriit kanatami (ITK) suliaKalluta kamagijatsatinnik Inuttitut UKausinginnik Inuit Nunanginni.

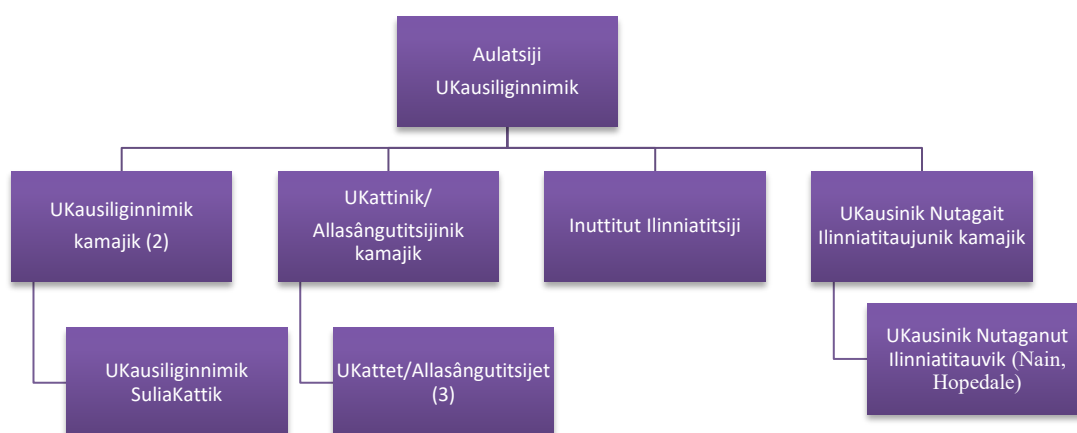
1. Inuit kavamangata ikajuttigenningit: tamaginnut atuttaugunnaluni sivumuaninginni ikajuttigennikut sivulliutijaugumajunik akungani Inuit Federalet kavamanganullu. katimautiKattatut pingasuattitlutik jârimi, itsuvautaKattitautillugu AngajukKâsuak Natan Obed, Inuit Tapiriit kanatami, Nittunattuk Carolyn Bennett, AngajukKânga kavamaligijet NunaKakKâsimajuni. ItsivautaKattitaummijut NunaKakKâsimajuit UKausinginnik katimajinut.

2. Atausiq Inuktut Titirasiq (AIT): ÂkKigiattaumajuk titigausik piunitsautitsigunnatuk atuKatigegunnanimmik Inuktut atugatsanik pivitsaKattisigunnalunilu âkKisiKattagiamik atugatsagiallanik, atuvallianimmik Inuktotunik ilonnâgut Inuit nunanginni.

SakKititsigasuannimi pivalliagutimik Kimigguninginnilu SuliaKapvinganik UIN-kuni aulataugusinganik ippigusotiKalauttut uKausiliginnik namminik suliaKapviKajutsak aulatsijituaKalluni. IkKananninga uKausiliginnimi Inunni malitsiajutsak suliaKapvitinni aulataugusingani. Pitjutigillugu ikKananninga sivulliutijauningalu uKausiliginnik ununingillu suliaKattigit Aulatsijinga IlukKusiligijiup tugâgutiKannisaulittuk uKausiliginnimik. UKausiliginnimi ilukKusiliginnimilu atautijullagiugaluak ikKanallagikKuk tamammik kamagijautsiagutik.

Takutsaugunnatuk unani Kanuilingagajammangât SuliaKapvinga UKausiligijet âkKिताugunnaninga. Jâriulâtumi, suliaKapvinga UIN âkKegiaginnagasuattut tamatsuminga immigotigasuannimi. SuliaKapvinga UIN-kunut uKâlautausimajuk SuliaKapvinganut Inositsiagittotitsijet Inuillu Pivalliagutitsanginnik isumagitlugu sangutitauppanik maggok UKausinik Nutagait Ilinniatitaujunik (Nainimi, Hopedalimilu) aulattaungâllutik suliaKattinut UIN-ikunut. Tamammik suliaKapvek angiutijok âkKigiattaupanik UKausinik Nutagait Ilinniatitaujunik uKausiliginningillu, tukiKaluattuk aulattaungâppat suliaKapvitinnut. Tamammik UIN-ikut DHSD-kulu suliaKaKatigeniattok jâriuniattumi tamatsuminga pigasuannimik.

SuliaKapvik kamaKattatillugu UKausiliginnimik, ilagi allamaginga kamagijauKattatuk SuliaKapvingata Ilinniatuligijinni, kenaujattigullu Pivalliagutitsinimmi, tamanna âkKitausimajutsauluttuk uKausiligijinut Niifulâmi, Labradorimilu Labradorimi Ilinniatuligijinullu. Kamagijautsitaugasuamut atattitautsalunilu, katimattisannik âkKisijuKalâkKuk uKalimautisongulutik katimaKatigeKattalutillu Kaujimautigetsiagasuamut, suliaKagasuallutalu songutivalliagasuamut uKausiliginnik ilinniavimi, kavamaulutik.

Tugâgutik

Unuttuili pivalliagutet unuttunik tugâgutiKajut kajusiutjilaukKugut tugâgutiKagiamik pingasunik ikajotiKagajattumik. Tamakkua ikajotitsait âkKitaumajut 3-nik tugâgutiKattilugit, Kanutsiak kamagijaulâmmangâta, ikajottiKallutik, pijagettaunitsaKallutillu jârinik. Tugâgutivut imailingajuk:

2026-iulippat, ununnisaKalâkKuk Nunatsiavummi ikajuttaugutilinnik uKâlaKatiKatsiagunnatunik pigiasininginni, Kaujimaummininginni, uKâlagunnalaginninginnilu Inuttitut. ItluannisaKalâttut Kulangittolillutillu uKâlasongugiamik Inuttitut angiggamini, anegalannimi, katingaKatauninginni, sugalaKatauninginnilu.

Pivalliagutet Pannaigutingit

Kimiggunimmi Kaujisautinik, katimautausimajunik Kaujitsiutinginnik nâlannitinnilu uKâlanninginni katimagata 2019-ami sakKititsilaukKugut pingasunik pivalliagutitsatinnik tugâgutiKalâttunik sivumuagutitsatinnik. Pingasut pivalliagutet: tunitjuset, sakKiumititsiutet

pikatausellu. Unani tukitâgutingit atulâttavut tugâgutittinik malitsiagutigillugit nâmmanâtsiatillugillu ilonnatik.

Tunitjiusinnimi: Tunitjinimmi uKausinik akungani inunni atjigengitukkut atullunnikut: uKâlannikut; tutsiagalautittut piusituKaulautsimajutigullu.

SakKiumititsinikkut: SakKititsilutik pivalliagutinik, ikajotitsanik, atugatsanillu asiuttailititsinimmi, saputsinimmi, sakKiumititsinimmilu uKâlausittinik tukisimautiKatsialuta uKausittinik niputtausimaninganic, atuliaKinnimik, âkKegiannimillu.

Pikatauset: Pikataunimmi ikajunnimilonnet uKauset pivalliagutitsanginni.

Figure 2: Pivalliagutet

3-ni pivalliagutini nalunaitsisimavugut atullagigajattunik ikajotigillugit tugâgutivut pivalliagutittini. Ilangit kamagijaugajattut suliaKapvitinni, suliaKaKatiKajutsaujugut asinginnik suliaKapvinik sollu SuliaKapvinganic Ilinniatuligijinik kenaujattigullu Pivalliagutitsinimmi, Niufulâmi Ilisiligijinik, SuliaKapvimillu Inositsiagittotitsinimmut Inuillu Pivalliagutitsanginnut, unuttugiellanillu.

katimannitinni 2019-ami uKautijaukatalaukKugut Kanuk tunitjusinik uKausittinik. UKalauttut, iniKatsiagumajut itlukKijatsiagasuamut uKâlagiutsaninginni, aulâsimannimi ilinniatitaunik anginitsautitauluttuk. Kaujimajauullagittuk inuit piusiKannimik ilinniamata aulâsimavini pillagiKattasimajut. Suliagigasuniattavut ikajugasualluta Kinijannitinni ilinniatitsilutalu Inuttitut ilinniatitsijitsanik.

Tukisimannik Kângiutisimajunik sumat asiujisimannitinnik uKâlausittinik ikKananingillu tukisimannik sumat uKumaitsaninginnik uKâlasongugiamik uKâlausimik kingulliginiattavutinullu uKâlagunnatillugit uKâlautauluttut katimannitinni. Ikajotitsanik sakKititsinittini, atugatsait maligatsailu uKausiliginnimi ippiniajuKalaukKuk âkKiuminitsanginnik suli atummagittuk. Suliagijattini utittisigasuanitinni uKâlausimik maligatsatigut, pivallianittigut, ikajotittigut Kaujititsisiannikullu nunalinnik, ikajugasuaginnaniakKugut uKâlagunnatunik pikKujigasuaginnaluta. PikKujigasuaginnaniakKugut uKâlannisaukKulugit nunamini tamakkua uKâlagunnatut utittisiumigunnamata uKâlausimik, tâvatuak tukisimajutsaumijugut âkKiumijutsaumijulli.

Kingullipâvut pivalliaikutik pikatausiujuq, suliajiattigit pivalliautittigit unutsiumititsigumavugut ununngit ikajuttaugutilet ilaugunnatillugit ikajotittigit ikajunnikut pikKujinnikullu ikajuttaugutilet uKâlagunnatut atukKulugit inosingita ulluk tamât. SuliaKaniakKugut kavamattigit sakKititsiluta suliaKattet uKâlagiamik ikajotiniq ikajugasualluta asiuttailititsinikkut sakKiumitillugullu uKâlausivut. Pingasuit pivalliautet tungaviujut pivalliautitta atattigitigillugit sivumuannitinni suliajiattigit. Makua unani takutsaujut suliajigumajavut pingasuni pivalliautini sivulliutijaugatsait 2019-ami katimagatta.

Tunitjiuset	SakKiumititsinik	Pikatauset
<ul style="list-style-type: none"> • SakKititsivallianik nunalinni ikajugiamik namminik ilinniagumajunik angiggami. • UKâlagunnatillugit aullâsimannikut, ilinniavini, Kagitaujattigit, atugatsatigit, tutsiagalausittigit, nâlautittigit, uKâlasonik ilinniatitsitillugit, taimaittugalannik. Ilinniatitsilutik • Kinijallutillu Inuttitut ilinniatitsijinik Nunatsiavummi. 	<ul style="list-style-type: none"> • ÂKisuinnimik atuliaKititsinimilu UKausiliginnimik maligatsanik Nunatsiavut kavamangani. • ÂKisuinnimik suliajitsainnallugulu UKausinik Pivalliautinganik. • UKâlaKatiKallutik nunaKatigennik Kaujisattilugillu UKausinik asiuttaulititsinimmik. 	<ul style="list-style-type: none"> • Unutsiumitillugit ununngit ikajuttaugutilet ilauKatauningit suliaKattet kiggatuttaugutinillu. • Unutsiumititsinik uKâlagiamut suliaKapvimi, angiggami, taimaittugalannik • Unutsiumititsinik nunalet pikatausinginnik pigunnatitsialugit namminik.

Figure 3: kamajjaunitsait

Pivalliagutet pannaigutingit

Unanittauk pannaigutingit pingasuit
pivalliagutet tugâgutittigut,
pigumausittigut, pannaigutittigut
jâringillu pijagegumagajattavut.
ÂkKitaumajut tukisinatsiatillugit
ikajuttiKagiaKalâttugut asinginnik
suliaKapvinik. Pigunnangittavut
inutolluta ikKanallagikKuk
ikajuttaugutilivut uKâlagunnatuit
pivitsaKatsiatitsilâttut
saputsininginni,
sakKititsivallianinginni,

piulitsininginnilu uKâlausittinik. Namminik pigunnangittavut. UKautiKagumajugut ilonnainut
katimaKatauKattalauttunut kamannisilu uKâlausittinik asiuttailititsinitsilu.

	Tugâgutik	Kanuk	Ikajotet	Pijagellugit Jârimi
Tunitjuset	Unutsitillugit ununningit Inuttitut ilinniatitsijet nunattini	↑ Inuttitut Ilinniatitsijet	<ul style="list-style-type: none"> Ikajullugit SuliaKapvingit Ilinniatuligijet sakKititsininginni Inuttitut ilinniatitsijet ikajotitsanginnik. 	Jârimi 5
			<ul style="list-style-type: none"> Ilisattillugit Inuttitut ilinniatitsijet ilinniatitsigiamik nunalinnik inummaginnilu 	Jârimi 5
	Unutsitillugit nunalet pikatanningit namminik ilinnianinginni	↑ Nunalet pikataningit	<ul style="list-style-type: none"> SakKititsiluta namminik ilinniagutitsanik Kaujisallutalu nunalet pikatanninginnik atulluta atjigengitunik ilisautinik. 	Jârimi 2
			<ul style="list-style-type: none"> SakKititsiluta atuliaKititsilutalu nunattigut uKausituKannik atugiamik pannaigutunik ilonnainut jârilinnut atugatsanginnik. 	Jârimi 2
			<ul style="list-style-type: none"> SakKititsivallialuta ilaget inoKatiget ilinniagutinginnik Inuttitullu ikajuttisannik katingatillugit. 	Jârimi 3
	Unutsitigialugit ununningit Inuttitut uKâlagunnatut uKâlagiutsanikkut nutagait sugusellu	↑ UKâlagiutsajut	<ul style="list-style-type: none"> UIN suliaKattinginnik kamaliaKititsiluta 2-nik Nutagait UKausituKannik Ilinniatitaujunik Nainimi Hopedalimilu Kimiggulutalu pigunnagajammangâta unutsitigiallugit asinginnut nunalinnut. 	Jârimi 1
			<ul style="list-style-type: none"> Pitâttsilluta Inuttitottunik atugatsanginnik ilaget ottugautitsanginnik Inuttitut angiggami nutaganut sugusinullu ilingajunik. 	Jârimi 1
			<ul style="list-style-type: none"> Pigunnatitsilluta Inuttitut ilinnianimmik ilisautitsatâttsillutalu suguset angajukKânginnut. 	Jârimi 1

	Tugâgutik	Kanuk	Ikajotet	Pijagellugit Jârimi
Nutângutigiallanik	IkajunniKattisilluta ilinniatusit Inuttit.	+ Ilinnianinginni Iningit	<ul style="list-style-type: none"> • kamatsialutik ilonnatik ikajotet ulugiannatinngit, pikKujauniKatsialutillu ininginni. 	Jârimi 1
			<ul style="list-style-type: none"> • SakKititsilutik atugatsanik ikajotinillu uKagiutsajunut pitsianikkut pikKujauniKatsiatunillu. 	Jârimi 3
			<ul style="list-style-type: none"> • SakKititsilutik Inuttit uKâlaKatigennimik angiggami nunalinnilu pitsianikkut nunalinni Kagitaujattigullu atuajugunnatunik 	Jârimi 2
	Itluagijaunnimik uppigusunniKannimillu ikajullugit atjigengituni uKâlagunnatuit;	↑ UppigusunniKannimillu	<ul style="list-style-type: none"> • PivitsaKattisigiallallutik uKâlagunnangi Inuit 	Jârimi 1
	Unutsitillugit uKâlainnangi Inuit ikajotet	↑ Ikajotet	<ul style="list-style-type: none"> • Ilagiullugit UKâlagunnatuit ilinniatitsininginni ilautitsilutik iluingajunik ilagennik, akuniunitsanillu ilinniatitsilutik, ilagiullugillu ununingit uKâlagunnatuit, uKagiutsajuillu. 	Jârimi 1
			<ul style="list-style-type: none"> • SakKititsilutik uKâlainnangi Inuit ilisapvinik ilonnaini nunalinni (pigunnagutta) Inuit ilinniagiattuvitsanginnik Inuttit InutuKannit. 	Jârimi 4
<ul style="list-style-type: none"> • InutuKait ikajutsitillugit katiutinningit uKâlagunnatuit uKâlagiutsajunnilu pivitsaKattisigiamut uKausituKannik ilukKusinnilu pigalasonugiamut. 			Jârimi 3	

	Tugâgutik	Kanuk	Ikajotet	Pijagellugit Jârimi
Pikatauset	Unutsiumitillugit ikajuttaugutilet ilauKataunningit ikajotini ilinniatitauninginnilu.	↑ Pikatauset	<ul style="list-style-type: none"> Unutsiumitillugit ununningit atjigengituillu uKâlagiutsaningit atugatsangit Kaujisannimi ikajuttaugutilinnit. 	Jârimi 2
			<ul style="list-style-type: none"> Pijagellutik Kaujisanninginni ikajotet Kanuimmangâta piusiumitillugillu. 	Jârimi 1
	Unutsiumitillugit uKâlaningit uKausituKattinik suliaKannimi, angiggami, taimâgalak.	↑ Inuttitut uKâlannimik atunningit	<ul style="list-style-type: none"> Ikajullutik Nk sakKititsigianga suliaKattet Inuttitut ilinniagatsanginnik Inuligijet kenaujaligijellu suliaKattinginnik; 	Jârimi 4
			<ul style="list-style-type: none"> SakKititsilutik atugatsanik angiggami Kagitaujattigullu. 	Jârimi 2
			<ul style="list-style-type: none"> SakKititsilutik UKausituKannik uKâlasonut nunalinni atuninginnut uKâlannikut. 	Jârimi 2
	Unutsiumitillugit uKâlaKatigenningit Ikajuttaugutilet atjigengitunik atullutik Inuttitottunik.	↑ UKâlaKatigennikut	<ul style="list-style-type: none"> Kimiggulutik atjigengitunik tusâgatsaugajattunik Inuttitotjunik angiggami (atuaganik, tusannitunik, taimaittugalannik). 	Jârimi 2
			<ul style="list-style-type: none"> IlauKasiutjilutik InutuKannik katiutiKattalugit katitsuigasuumut pigumausinginnik KaujitiKattalugillu suliaKapvita Kaujigatsanginnik. 	Jârimi 1